

Köztisztaság

A Köztisztasági Egyesülés havi információs lapja
X. évfolyam 106. szám 2002. május hó

Pályáztatás általános kérdései a települési hulladékkezelési közszolgáltatásban A közszolgáltatási díj

3. rész

A közszolgáltatási pályázat értékelése

A pályáztatással összefüggő versenyjogi vonatkozások és a megfelelő közszolgáltatás biztosítása körébe tartozó köztisztasági és környezetvédelmi szempontok miatt jelentős érdek fűződik ahhoz, hogy a pályázatok elbírálása és értékelése a jogi és szakmai követelmények alapján, pártatlanul történjen. A pályázatok elbírálásával kapcsolatos általános elv, hogy értékelő döntést csak a pályázatban foglalt feltételek és kikötések, valamint az ezekre adott pályázati ajánlatok alapján lehet hozni. Olyan szempont, amely a pályázatban nem került megfogalmazásra, elfogadó vagy elutasító döntést alapítani nem lehet.

A pályázatok tényleges értékelésével kapcsolatos probléma azonban jóval összetettebb, már csak azért is, mert a közszolgáltatási pályázatok sokféle feltételt tartalmaznak, így a velük kapcsolatban tett vállalások összehasonlítása sem mechanikus feladat.

Bizonyos pályázati típusoknál - leggyakrabban az állásokra kiírt pályázatoknál - elterjedt értékelési módszer a pályázati tények és vállalások pontozása. Ez a módszer jelent bizonyos objektivitást az értékelés során, teljes objektivitásra azonban nem vezethet, már csak azért sem, mert az adható pontszámok meghatározása maga is jelent egyfajta önkényességet.

Mindemellett olyan megoldást kell alkalmazni, amely a teljesen strukturálatlan politikai döntés lehetőségét a közszolgáltató kiválasztásában csökkenti. Erre megfelelő módszernek látszik a pályázatok előzetes minősítésére vonatkozó eljárás.

Az előzetes minősítés keretében a beérkezett pályázatokat az önkormányzat képviselőtestülete által meghatározott szakértőknek ki kell adni. Az előzetes minősítést végző szakértők a pályázatokat műszaki, környezetvédelmi, pénzügyi és jogi szempontból értékelik. Az előzetes minősítési eljárásban a szakértők a pályázatok értékét pontozással állapítják meg és ennek alapján tesznek javaslatot a pályázat elfogadására vagy jelölik meg a legjobb pályázatot. A szakértői javaslatokhoz a képviselőtestület nincs kötve. A szakértői javaslat alapján a képviselőtestület hozza meg a végső döntést, úgy azonban, hogy a szakértői javaslatokat köteles nyilvánosságra hozni. A képviselőtestületet az a kötelezettség is terheli, hogy a szakértői javaslattól eltérő döntését érdemben indokolni köteles.

A szakértői előzetes minősítés pontozásának lényege, hogy elutasításra kell javasolni azt a pályázatot, amelyik bármelyik

részében 0 pontot kapott. 0 pontot kell adni azokkal a pályázati feltételekkel kapcsolatban, amelyek a pályázó jogszabályban meghatározott jogosultságát (cégbejegyzés, tevékenységi engedély stb.) illetően nem teljesülnek. E pályázati részekre legfeljebb 1 pont adható, a további fokozati értékelésnek ugyanis nincs értelme. A pályázó alkalmasságával kapcsolatos feltételeknél viszont differenciáltabb értékelés szükséges. E körben az adható pontok száma 0-tól 10-ig terjedhet. Ez a differenciálás kellő és végeredményében összehasonlítható értékelésre ad módot.

A szakértői előzetes minősítési pontozás és a hozzá kapcsolódó testületi döntés bizonyos értelemben preventív hatású is lehet, s ez további érv emellett,

hogy a rendelet ezt a megoldást alkalmazza. Ha a képviselőtestület indokolni köteles, hogy a magasabb szakértői pontszámot elért pályázattal szemben mégis miért egy alacsonyabb pontszámút fogadott el nyertesnek, ezt majdnem mindig csak úgy teheti meg, ha a vesztesnek nyilvánított vállalkozás valamilyen szolgáltatási alkalmasságát kétségbe vonja.

Tartalomjegyzék

Pályáztatás általános kérdései a települési hulladékkezelési közszolgáltatásban	1 old.
Közszolgáltatási díj	2 old.
Kérdezték	5 old.
A német Csomagolási Rendelet kritikai értékelése	6 old.
Alkotmánybírósági határozat	9. old.
Keres-kínál	12 old.

A közszolgáltatási szerződés tartalma és jogi kérdései

A sikeres pályázó azzal válik a hulladékkezelési közszolgáltatás végzésére jogosulttá, ha a települési önkormányzattal a közszolgáltatásra vonatkozó szerződést köt. Ez a szerződés a közszolgáltatási szerződés. A közszolgáltatási szerződésre vonatkozó legfontosabb előírásokat a Hgt. 28. §-a tartalmazza. A közszolgáltatási szerződés alapvető tartalmát a vállalkozó sikeres pályázata képezi. A pályázat - jellegét tekintve - a pályázó szerződési ajánlata, amelyet a pályázatot kiíró önkormányzat nyertessé minősítő döntésével elfogadott. Bár a sikeres pályázatot követően a felek jogilag nem kötelesek a közszolgáltatási szerződést megkötni, polgári jogi felelősségük

azonban mégis fennáll a szerződést illetően. Ha az egyik fél szerződésköttéstől való elzárkózása a másiknak kárt okozott, akkor felróható magatartás esetén ezt a kárt köteles megtéríteni. A pályázat - tekintettel az ajánlati kötöttségre - az önkormányzat és a pályázó között ideiglenes jogviszonyt létesít. A közszolgáltatás azonban tartós jogviszony, amely a Hgt. 28.§ (2) és (3) bekezdése szerint legalább, illetve legfeljebb 10 évig fennáll. A közszolgáltatási szerződés ezt a tartós jogviszonyt szentesíti, jogi formába öltözteti. Megkötése ezért annak ellenére is szükséges, hogy tartalmilag nem szokott eltérni a pályázati felhívás és a pályázati ajánlat tartalmától.

A pályázati eljárásban a felek között létrejött egyező akarattal alapvető elemeit a közszolgáltatási szerződésben rögzíteni kell. Ennyiben a közszolgáltatási szerződés követi a pályázati kiírás és a rá érkezett nyertes pályázat tematikáját. A közszolgáltatási szerződésnek tartalmaznia kell a pályázat ténylegét és eredményét, mindennek alapján pedig a közszolgáltatás jogát elnyert vállalkozás megnevezését. Ezt követően felsorolja a pályázati feltételeknek megfelelő pályázó általi vállalásokat annak rendje szerint, ahogy a közszolgáltató a közszolgáltatást teljesíti. A közszolgáltatás rendjébe tartozó feladatokat célszerű a közszolgáltató kötelezettségei és jogosultságai köré csoportosítani.

Mіндеzek után rá kell mutatni a közszolgáltatási szerződés ama önálló jelentőségére és szerepére, amely a pályázati eljárás során túlmutat. A közszolgáltatási szerződés lényege ugyanis az, hogy a felek - az önkormányzat és a közszolgáltató - viszonyának változásához teremtsen jogi keretet. A közszolgáltatási szerződés ugyan alapjaiban a pályázat eredményes lezárulásakor fennálló jogi helyzetet tükrözi, de meg kell adnia annak jogi formáját is, amelyben az a helyzet a jogviszony fennállása alatt változhat. Mint arról korábban volt szó, a közszolgáltatás sem volumenében, sem műszaki és technológiai megvalósulási módjában, sem pénzügyi feltételeiben nem lezárt tevékenység. Az önkormányzat ellátási kötelezettségének és felelőségének változása egyfelől, a közszolgáltató gazdasági érdekeinek változása másfelől a közszolgáltatás bizonyos tartalmi elemeinek változását teheti - és jól működő közszolgáltatás esetén teszi is - szükségessé. E változó érdekeknek megfelelően a közszolgáltatási szerződésben foglalt jogviszony is változni kénytelen. A közszolgáltatási szerződésnek éppen az a funkciója és jelentősége, hogy ennek a változásnak rendezett keretet adjon. Az említett megfontolásokra tekintettel a közszolgáltatási szerződésnek tartalmaznia kell a szerződés módosításának feltételeit és formáit. Ezek egy része automatikus szerződésmódosulás. A közszolgáltatásra vonatkozó jogszabályok változásai automatikusan megváltoztatják a közszolgáltatási szerződés megfelelő részeit is. Ennek alapját a Ptk. 226.§ (2) bekezdése teremti meg. Nincs akadálya annak sem, hogy a közszolgáltatási szerződést kötő felek egyező akarattal változtassanak a szerződés valamely elemén.

A közszolgáltatási szerződés határozott időre kötött szerződés, amely a kikötött idő elteltével hatályát veszti, "lejár". Idő előtt is megszűnhet azonban, ha a felek felmondják. A közszolgáltatási szerződés felmondási eseteinek szabályozása fontos kérdés. A közszolgáltatás biztonságossága és folyamatossága azt kívánja, hogy a felmondási okok szigorúak és pontosan meghatározottak legyenek. Elvileg a szerződés jogszzerű felmondásának megítélésére mindig nyitva áll a bírói út. Tekintettel azonban a közszolgáltatás biztonságához fűződő érdekekre, nem célszerű a jogerős bírósági döntésig terjedő függő jogi helyzet lehetőségét fenntartani. Ezért minden

közszolgáltatási szerződésnek egységes elvek szerint meg kell fogalmaznia azokat az eseteket, amikor a szerződés lejártá előtt felmondható. A felmondási okok körében a rendelet - a Hgt. 28.§ (5) bekezdése szerint, de a Ptk. 298.b) pontjára is figyelemmel - a felek súlyosan szerződésszegő magatartását ismeri el.

A közszolgáltatási díj

A közszolgáltatási díjjal kapcsolatosan az elmúlt időszakban számtalan alkotmánybírósi határozat született. A 26/1997.(IV. 28.) AB határozat joggal állapította meg, hogy az önkormányzat a díjfizetés alapja meghatározásánál nagyfokú önállósággal rendelkezik. A Hgt. 25. és 26.§-ai és a hozzá kapcsolódó végrehajtási kormányrendelet alapján ez az önállóság már nem olyan nagy, de az új szabályozás nyomán is lesznek az egyes önkormányzatok által alkalmazott díjtételek között különbségek. Azt is meg kell említeni, hogy a Hgt. alkalmazása valószínűleg a közszolgáltatási díjak emelkedésével jár. A mai helyzetben is fontos ezért az Alkotmánybíróság további megállapítása, mely szerint a közszolgáltatásért fizetendő díjak meghatározása esetében is tiszteletben kell tartani a polgári jog olyan általános alapelvét, mint a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás egyenértékűségének követelményét. Azzal, hogy a Hgt. a közszolgáltatás minőségi követelményeit nem csak a puszta személyszállításra korlátozza, hanem a tágabb hulladékkezelési és környezetvédelmi érdekeket is kifejezésre juttat, a közszolgáltatás értéke nyilvánvalóan nagyobb, noha kétségtelen, hogy ebből a fogyasztó csak egy töredéket érezhet közvetlenül. Ezért is fontos, hogy a szolgáltatás végzésére megbízást adó önkormányzat már a közszolgáltató kiválasztása során érvényesíthesse a szolgáltatás "értékével" kapcsolatos igényeit. A polgári jog szerinti egyenértékűségi elv fenntartásáról pedig részleteiben a közszolgáltatási szerződésben is meg kell állapodni.

Az AB határozat lényeges megállapítása, hogy a szolgáltatás jellegű tartós jogviszonyoknál az átalány elemeket és a törvényes vélelmeket nem lehet teljesen kiiktatni. A technológiai ésszerűség határain belül nem lehet olyan rendszert működtetni, amelyben a díjfizetés alapja a tényleges szolgáltatás.

Különösen ez a helyzet ma, amikor az Európai Unió mércéjéhez közelítő - azaz szigorodó - környezetvédelmi jogszabályok olyan kötelezettségeket rónak a hulladékkezelőkre, amelyeknek konstans pénzügyi terheit csak bizonyos átalány elemek beépítésével lehet szétosztani a hulladékkezelést igénybe vevők között. Ezért nyomatékosan utalni kell arra, hogy az AB határozat nem követeli meg, hogy a közszolgáltatási díj pontosan és maradéktalanul a tényleges szolgáltatáson alapuljon. Lehetséges átalány elemeket tartalmazó díjfizetés is, de csak akkor, ha az átalány elemek alkalmazására többletgaranciák mellett kerül sor.

A közszolgáltatás - és tágabb értelemben: a hulladékkezelés - pénzügyi terheinek elosztása során a 26/1997.(IV.2S.) AB határozat messze ható jelentőséggel alkalmazza a **diszkrimináció tilalmának alkotmányos elvét**. Elvi álláspontja szerint a közszolgáltatás szempontjából

értékelhető körülményeik tekintetében különböző személyek (egységes személycsoportok) között különbséget kell tenni. A különbségtételnek a körülmények különbözőségéhez kell igazodnia és azzal arányban kell állnia. Ha a körülmények tekintetében értékelhető különbség nincs, akkor a különbségtétel tilos, mert diszkriminatív. A hulladékkezelés aspektusából az Alkotmánybíróság által megfogalmazott diszkrimináció-ellenes elvnek elsősorban a díjfizetés tekintetében van jelentősége. Maga az AB határozat is arra tér ki, hogy a lakóingatlanok és az üdülőingatlanok tulajdonosainak helyzete lényegesen különbözik egymástól, ezért a közszolgáltatásért azonos mértékű díj fizetésére nem kötelezhetőek.

Ezt az értelmezést ismételtelen megerősítette az 54/1998.(XI.27.) AB határozat is. A diszkrimináció-elv azonban a közszolgáltatás igénybe vételére jogszabályban kötelezett és nem kötelezett személyek (csoportok) helyzetére is alkalmazható. Ha ugyanis a kötelezett és a nem kötelezett személyi kör körülményeiben nincs lényeges különbség, akkor az ilyen megkülönböztetést tevő jogszabály alkotmányellenesnek bizonyul. Ennek az utóbbi konzekvenciának a közszolgáltató kiválasztását és a közszolgáltatási szerződést szabályozó kormányrendelet szempontjából közvetlen jelentősége nincs, hiszen a probléma magával a Hgt-vel kapcsolatban vethető fel. A közszolgáltató kiválasztásának és a közszolgáltatási szerződés tartalmának azonban kellően rugalmasnak kell lennie ahhoz, hogy a közszolgáltatás alá tartozó személyi kör településenkénti eltérő arányának és az önkormányzat teljes települési köztisztaságért való felelősségének az érdekeit egységben fejezhesse ki.

A díjról szóló kormányrendelet tartalma szempontjából ugyancsak érdekes a 43/1997.(VII. 1.) AB határozat egy másik utalása. A közszolgáltatás körében tehető, illetve tilos megkülönböztetések lehetséges fajtáit vizsgálva az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy az adott területen - pl. a hulladékszállítás eltérő távolsága miatt - felmerülő különböző szolgáltatási költségek közelítése úgy is lehetséges, hogy a költségigényesebb területeken kevésbé költségigényes módszereket alkalmaznak. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a fogyasztók nem ugyanolyan értékű szolgáltatást kapnak. Az Alkotmánybíróság - éppen a közszolgáltatás szükségképpen általános-elemeire tekintettel - ezt a fajta differenciálást nem tartotta diszkriminációnak és ezért alkotmányellenesnek sem.

A Hgt. - összhangban az Alkotmánybíróság vonatkozó döntésével (6/1999. (IV. 21.) AB határozat) - előírja a hulladékkezelési közszolgáltatásért járó díj meghatározásának kereteit. Ugyancsak alkotmányossági kérdést hivatott rendezni a törvény üdülőingatlan-tulajdonosokra vonatkozó díjszámítási rendelkezése (25.§ (2) bekezdés).

Annak érdekében, hogy helyrebillenjen az az egyoldalú kötelezettségi helyzet, ami abból fakad, hogy az önkormányzatok, illetőleg a közszolgáltató folyamatos teljesítésre kötelezett, a jelenlegi helyzet szerint azonban az ingatlantulajdonos díjfizetésének végrehajtása hosszadalmas, indokolttá vált a közszolgáltatást igénybe vevő ingatlantulajdonos ugyanilyen szintű kötelezése is. Hiszen akkor sem állhat le a közszolgáltatás működtetése, amennyiben az ingatlantulajdonos díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget, azonban díjfizetés nélkül a közszolgáltatást működtető

költségei nincsenek biztosítva. Ezen egyensúly megteremtése érdekében teszi lehetővé a törvény az esedékességkor meg nem fizetett díj adók módjára való behajtásának a lehetőségét. (26. §)

Fontos rámutatni, hogy a kormányrendelet - a közszolgáltatási díjak megállapításának eddigi gyakorlatától eltérően és az ártörvény rendelkezéseivel összhangban - a közszolgáltatási díjat az alkalmazható legmagasabb árként határozza meg.

A közszolgáltatási díj mindig a következő díjfizetési időszakokra vonatkozik, amelynek kezdő időpontját és tartamát az önkormányzati rendeletben kell rögzíteni. A kormányrendelet szerint tehát a tárgyév január 1. napjával kezdődő díjfizetési időszak éppen úgy megengedhető, mint más kezdő időponttal induló időtartam, nem feltétlenül kell a naptári évhez igazodnia. Az önkormányzat és a közszolgáltató a díjat egy díjfizetési időszagnál hosszabb időre is megállapíthatja.

A díjfizetési időszak tartama alatt a helyi önkormányzat a közszolgáltatási díj mértékét csak szigorú feltételek szerint változtathatja meg. A díjfizetési időszak alatti díjváltoztatás oka lehet a díjkalkuláció elemeit érintő jogszabályi változás, a közszolgáltatás körében érvényesített hatósági árak változása, a közszolgáltatás teljesítéséhez igénybe vett szükséges szolgáltatások díjának változása és az egyéb (nem hatósági) árak változása. A gyakorlatban a közszolgáltatási díj változása kizárólag díjemelést jelent.

A közszolgáltatási díj arányosságának elve főszabály. Nem kizárt azonban annak a lehetősége sem, hogy adott esetben a díj átalányelemeket tartalmazzon, illetve részben vélelem alapján kerüljön meghatározásra. Megköveteli azonban ezekben az esetekben miként az alkotmánybírósági határozatok is -, hogy az átalányelemek és a vélelmek alkalmazását többlet garanciák övezzék, valamint ezek alkalmazását csak kivételes esetekben engedje meg.

A közszolgáltatási díjat azoknak a természetes és jogi személyeknek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteknek kell megfizetniük, akik a jogszabály szerint a közszolgáltatást igénybe venni kötelesek. A közszolgáltatás igénybe vételére kötelezettek meghatározását illetően a helyi önkormányzat rendelete is jogszabálynak minősül.

A közszolgáltatási díj meghatározásának központi eleme azoknak a bevételeknek a megállapítása, amelyek a közszolgáltatás teljesítésével kapcsolatban felmerült költségek és a szükséges nyereség fedezetére szolgálnak. Rögzíteni kell azokat az elemeket, amelyeket a közszolgáltatási díjnak fedeznie kell. A közszolgáltatási díjról szóló jogszabály példálózó jelleggel definiálja az egyes díjtényezők tartalmát. A példálózó meghatározás célja, hogy a kormányrendelet alapján alkotandó települési önkormányzati rendeleteket ne zárja el a helyi sajátosságok rendeleteikben való érvényesítésétől, mindemellett biztosítsa a helyi rendeletek szakmai egységességét.

Fontos rendelkezés a közszolgáltatás körében működtetett létesítmények utógondozásával, illetve monitorozásával kapcsolatos költség, amelyet szükséges működési költségnek, illetve ráfordításnak kell tekinteni, s hogy

milyen feltételek esetén érvényesíthetők ezek a költségek a közszolgáltatási díjban.

Fontos elem a fejlesztési költségek ellátási területre való vetítése. E szabálynak az a célja, hogy csak azokat a fejlesztési költségeket engedje megjelenni a közszolgáltatási díjban, amelyeket a közszolgáltató az ellátott területen használ fel fejlesztésre. A fejlesztési célból szerzett bevétel tehát nem vihető át a közszolgáltató működésének más földrajzi területére.

A közszolgáltatás tartós és biztonságos működtetése érdekében a közszolgáltatási díjnak **nyereséget is kell tartalmaznia**. A közszolgáltatás működéséhez szükséges nyereség az a bevételi hányad, amelyet külön nyereségként képeznek, és amelyet fejlesztésre nem használnak fel.

A közszolgáltatási díj a közszolgáltató költségeinek és nyereségigényének fedezetéül szolgál. A díj meghatározása során azonban nem csak a szolgáltató költségeit és ráfordításait növelő tényezőkre kell figyelemmel lennie, hanem azokra a tényezőkre is, amelyek azokat csökkentik. A költségeket és ráfordításokat csökkentik a különböző - központi és önkormányzati - támogatások, valamint a közszolgáltatás teljesítése során a közszolgáltatónál keletkező melléktermékek hasznosításából származó bevételek. Minderre tekintettel a közszolgáltató oldalán "többletként" jelentkező bevételi forrásoknak összezszerűsített mértékével a közszolgáltatási díjat csökkenteni kell.

A közszolgáltatási díjnak a közszolgáltatás folyamatos és biztonságos ellátásához fedezetet kell jelentenie a közszolgáltató számára. Ezért a szükséges mértéknél alacsonyabb szinten megállapított díj és a számított díj különbségét a helyi önkormányzat a közszolgáltató részére köteles megtéríteni. A közszolgáltatás rendeltetésével ellenkezik ugyanis, ha az a meghatározott díj alapján a megfelelő színvonalon teljesíteni nem lehet.

Garanciális szabály, hogy a szelektíven begyűjtött hulladékmennyiség után díj nem számítható fel.

A közszolgáltatás körében egységnyi díjként kell meghatározni. Az egységnyi díj a közszolgáltató minimális bevételi szükségletének és a várható szolgáltatási volumennek a hányadosa. A közszolgáltatás egységnyi díját a mindenkori ÁFA mértékével növelni kell.

A konkrét közszolgáltatási díjat a települési önkormányzat rendeletben határozza meg. Az önkormányzati rendeleti szabályozásra sor kerülhet hivatalból vagy - miként ezt a gyakorlat szükségletei indokolják - a közszolgáltató kérelmére. Akármelyik megállapítási módra kerül sor, a közszolgáltató köteles a közszolgáltatási díj megállapítása érdekében költségtervet készíteni. A költségterv megbízhatósága érdekében az abban szereplő adatoknak a közszolgáltató könyvvizsgálója által hitelesített - legalább a megelőző hat hónapra vonatkozó - mérlegadatoknak kell lenniük. A keresztfinanszírozás elkerülése a közszolgáltató által a közszolgáltatási tevékenységen kívül végzett más tevékenység esetében a költségtervnek a költségek elosztásának módszereit is alkalmaznia kell.

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás esetén az **egységnyi díj** a meghatározott típusú edényzet egyszeri üritési díja, illetve a hulladék

kilogrammonkénti vagy m³ szerint meghatározott díja. Az egységnyi díj meghatározása nem zárja ki a szolgáltatás mértékéhez pontosan igazodó díjak alkalmazását, de számol azzal az adottsággal is, hogy a szilárd hulladék mennyiségének mérése és az ehhez igazodó díj ma műszakilag és gazdaságilag is nehezen megvalósítható.

Más a helyzet a **települési folyékony hulladék** esetében, ahol a közszolgáltatás alá tartozó hulladék **mennyisége mérhető**. Ezért itt a díjszámítás alapja a tényleges hulladék mennyisége. A közszolgáltatás igénybe vételére kötelezett által fizetendő díj az egységnyi szolgáltatási díj és a szolgáltatás mennyiségének a szorzata.

Az egységnyi díjtételek a települési szilárd, illetve a települési folyékony hulladék esetében a gyűjtés, az elszállítás és az ártalmatlanítás költségeit tartalmazzák. A települési szilárd hulladék esetében a közszolgáltatási díj meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a gyűjtőedényzet a kötelezett tulajdona, avagy azt a közszolgáltató bocsátja rendelkezésére, illetőleg külön bérlettel biztosítja. Ez utóbbi esetben nem érheti hátrány a díjfizetésre kötelezettet.

A települési önkormányzat rendeletében meghatározott közszolgáltatási mértéktől vagy minőségtől eltérő mértékű vagy minőségű közszolgáltatásra az egyébként irányadó díjaktól eltérő díjakat is meg lehet állapítani. Ezek viselésére azonban a közszolgáltatás igénybevételére kötelezett csak akkor kötelezhető, ha a többletszolgáltatásra a ő felróható magatartása miatt volt szükség.

A közszolgáltatási díjat a kötelezett a települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos **közszolgáltatás esetén időszakonként utólag köteles megfizetni**. A közszolgáltatás pénzügyi biztonságát szolgálja az a rendelkezés, hogy a közszolgáltatást jogellenesen igénybe nem vevő ingatlanulajdonos is köteles megfizetni a díjat, ha a közszolgáltató a szolgáltatást felajánlja, illetve rendelkezésre állását igazolja.

Lényeges garanciális szabály, hogy a díjat megállapító települési önkormányzati rendeletnek tartalmaznia kell a díj képzésének módját, a díj tartalmára vonatkozó megállapításokat, valamint a díjmegállapítás szabályait. Ha a közszolgáltatási díj meghatározása az önkormányzati rendeletben díjképlet vagy kalkulációs séma alkalmazásával történik, akkor a helyi önkormányzati rendeletnek tartalmaznia kell a képlet felépítésének és a séma működésének szabályait is.

A közszolgáltatási díj tartalmát képező következő díjfizetési időszakra vonatkozó költségelemek meghatározásakor a költségeket a rájuk jellemző **inflációs rátával** lehet valorizálni. Nem előírás tehát az, hogy a következő időszakra várható költségek meghatározásakor a KSH hivatalos inflációs rátáját kell alkalmazni. A közszolgáltatási díj egyes költségelemei a rájuk jellemző ráta szerint változhatnak, ami esetenként több is és kevesebb is lehet a hivatalos inflációs rátánál.

A mentességek és a kedvezmények meghatározása a települési önkormányzatok rendeleti szabályozására tartozik, ebből kifolyólag azonban a közszolgáltatót nem érheti agyagi hátrány, tehát az önkormányzat köteles a felmerülő költségeket megtéríteni a közszolgáltató számára.

Kérdezték

Mi mondja ki, hogy a támogatásból megvalósult önkormányzati beruházás tíz évig nem idegeníthető el?

Válasz:

1992. évi LXXXIX. törvény a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről

19. § (1) A központi támogatást az önkormányzatnak vissza kell fizetnie az állami költségvetésbe, ha a támogatás igénybevételével keletkezett vagyont - kivéve a víziközmű-beruházások üzemeltetői vagyონrészét - a beruházás időtartama alatt, vagy az azt követő tíz éven belül nem helyi önkormányzat részére elidegeníti - ide nem értve a (2) bekezdésben foglaltakat -, megterheli, illetve az igénybejelentésben megjelölt beruházási céltól eltérően hasznosítja, kivéve, ha az igénybejelentésben megjelölt beruházási cél eredeti funkciója az önkormányzati feladatellátás ésszerűsítése miatt megszűnik, vagy megszűnt, de a létesítmény más, a támogatás címzettje számára előírt kötelező feladat ellátását szolgálja.

(2) Amennyiben az önkormányzat az igénybejelentést megelőző tíz évben értékesítette a kötelező feladat

ellátását szolgáló vagyont, úgy ugyanazon feladattal összefüggésben e törvény szerinti támogatásban csak akkor részesülhet, amennyiben az elidegenítést műszaki vagy szakmai okok tették szükségessé, és az elidegenítésből befolyt vételárat, vagy annak megfelelő összeget az önkormányzat saját forrásként biztosítja az ugyanazon kötelező önkormányzati feladat ellátására létesítendő beruházás során.

(3) A központi támogatással megvalósult létesítmény - amelyet az önkormányzat tárgyi eszközként aktivált csak olyan gazdasági társaság vagy közhasznú társaság tulajdonába kerülhet, amelyet kizárólag az érintett önkormányzat, illetőleg önkormányzatok, vagy kizárólag önkormányzatok és az állam, vagy az önkormányzat és a kizárólagosan a tulajdonában lévő gazdasági társaság alapítottak, és a beruházás befejezésének évét követő tíz évig a gazdasági vagy közhasznú társaságnak többségi tulajdonosa(i) az alapító(k).

Milyen hulladék-összetevőkkel lehet számolni olyan településeken, ahol nem volt eddig hulladékanaízis?

Válasz:

A most készülő hulladékkezelő létesítményekről szóló miniszteri rendelet melléklete közöl egy táblázatot, mely választ a kérdésre

A települési szilárd hulladék átlagos összetétele és mennyisége

Hulladék-összetevő	ált. %-os arány	Fajlagos mennyiség m ³ /fő/év	Veszélyes hulladék-összetevők ²	% m/m
Papír	16,83	0,217	Szárazelem	21
Műanyag	5,23	0,067	Gyógyszer	13
Textil	3,87	0,050	Fáradt olaj	24
Üveg	3,75	0,048	Növényvédő szer	2
Fém	3,55	0,046	Festék, göngyöleg	12
bomló szerves	37,50	0,483	Akkumulátor	10
Szervetlen	28,75	0,368	Sütőzsiradék	4
Veszélyes	0,70	0,009	Fénycső	2
Összesen	100,00	1,287		

¹Országos Hulladékgazdálkodási Terv 1999. A Köztisztasági Egyesülés felmérése nyomán

²A VÁTI-ALLOCOORD Kft. 1995. június havi, "Lakossági hulladékgyűjtő udvarok fővárosi hálózatának kialakítása" című tanulmánya alapján az összes veszélyes alkotó %-ban.

A német Csomagolási Rendelet kritikai értékelése

Az 1998-ban életbelépett új német Csomagolási Rendelet (CSR) szakmai vitájában a müncheni szociológiai jelentés és a Bajor Alkalmazott Környezetkutatási és –technikai intézet megállapításait elemezték. A két tanulmány a CSR és a DSD hatásával, valamint gyenge pontjaival foglalkozott, eközben kiemelt figyelmet szentelt a műanyag fogyasztói csomagolás újrafeldolgozásának.

A vizsgálat a 70-es évektől 1998-ig terjedő időszakot ölelte fel, amelyet indulási, átmeneti és stabilizációs fázisra osztottak.

Az első, indulási szakaszt új technológiák, bevezetése jellemezte, különböző érdekek sérelme ill. a gazdasági viszonylagos passzivitása ellenére is. A rendelet megelőző események és maga a rendelet életbelépése nagy lendületet adott a nem gazdaságos feldolgozási technológiák kutatásának és alkalmazásának. A nyilvánosság előtt fő „bűnbakként” feltüntetett kereskedelem, fogyasztói javakat előállító ipar, de különösen a műanyagipar, mint a csomagolóipar részese pénzügyi okok miatt vonakodott egy önkéntes hulladékgazdálkodó szervezet létrehozásától, amely a műanyag csomagolással kapcsolatos problémát kezelhette volna. A műanyagipar a hulladékkezelésben korábban égetés és a vegyi eljárásokat részesítette előnyben, ezért a CSR hatálybalépésekor nem rendelkezett sem megfelelő műanyag-feldolgozási technológiákkal, sem megfelelő kapacitással. A CSR életbelépése kikényszerítette az anyagában való hasznosítás bevezetését és a háztartási hulladékkezelésben folytatott korábbi gyakorlattól való eltérést.

A második, átmeneti fázisra való áttérésben jelentős szerepet játszott a nyilvánosan jelentkező nyomás. Ez hosszú távon a politikai-adminisztratív intézkedésekre is rányomta bélyegét, ami a lassan kialakuló környezeti technológiák alkalmazásának kikényszerítésében nyilvánult meg.

Szemantikai innováció

A megfelelő technológiák megszületése után a gazdaság átvette az őt megillető szerepet a politikai és nyilvános vitákban, megszabta azok kereteit, és érvényt tudott szerezni saját érdekeinek. A rendszer stabilizációs, harmadik szakaszában már kedvező feltételek alakultak ki olyan új technológiák bevezetéséhez, amelyek alkalmazására a hagyományos eljárások mellett kerülhetett sor. Nemsokára már számszerű gyarapodás is észlelhető volt. A műanyag csomagolási hulladékok nagyüzemi kémiai feldolgozásában semmilyen technológiai újdonság bevezetése nem volt szükséges, mivel ilyen technológiák a CSR életbelépése, vagyis 1991 előtt is ismeretesek voltak. A változás szemantikai (jelentésbeli) értelemben történt. Míg korábban „hulladékkezelési” eljárásról, mint „nem anyagi” vagy „félleg anyagi” eljárásról beszéltek, addig 1991 után már kizárólag az „anyagi” megjelölés fordult elő. Így megfelelt a CSR-ben szereplő eljárásnak. Ezen az alapon egyre nagyobb mennyiségben használtak műanyag hulladékot a fémkohászati eljárásokban. A tanulmány szerzői ebben a gondolatmenetben bemutatták a szóhasználat jelentőségét, ami nemcsak a társadalomtudományokra jellemző, hanem a műszaki nyelvhasználatra is.

Az ökomérleg eszközként való alkalmazása

A tanulmányból kiderült, hogy a csomagolási hulladékkal kapcsolatos politikai viták tovább folytatódtak az egyes csoportok között. Egyik résztvevő sem igyekezett álláspontját kritikailag és rendszerhatékonyság szempontjából vizsgálat alá venni. Érvelésük eszköztárába bekerült pl. az ökomérleg, de sem az adatok összevetésére, sem azok szélesebb körű értékelésére nem törekedtek. Nem rendelkeztek olyan reális elképzeléssel, amely az egész társadalmat érintő, nagy horderejű törvényi szabályozás kidolgozásával járt és azok szociális és politikai következményeként beinduló folyamatokra vonatkozott volna.

Burkoltan abból indultak ki, hogy elegendő a környezeti és/vagy gazdasági tényezők számbavétele és értékelése, aminek birtokában egy fiktív valaki, ez alatt rendszerint a „politikát” értették, megfelelő szabályozók segítségével mindent a helyes irányba terelhet. Ez a fajta leegyszerűsítés nem veszi figyelembe a politikai és szociológiai folyamatok realitását és bonyolultságát.

A kérdés bonyolultsága már a célkitűzés és megvalósítás megfogalmazásakor nyilvánvaló volt. A célok között szerepelt pl. a környezet tehermentesítése, az újrahasznosítás, a költségek arányos elosztása, a környezeti politika kezelhetőségének demonstrálása. A felsoroltakhoz a résztvevők még további, egyéb célokat is kapcsoltak, mint „a következő választások megnyerése”, „pénzügyi előnyök elérése”, ami a helyzetet tovább bonyolította.

Sovány tényleges eredmény

A tanulmányban ezután megvizsgálták az önkormányzati tulajdonú hulladékhasznosító telepek tehermentesítésének alakulását, amely a CSR-ben elsődleges célkitűzésként szerepelt. A Csomagolóipari Piacutató Társaság (Gesellschaft für Verpackungsmarktforschung=GMV) adatai szerint 1997-ben a DSD AG 5,5 M t csomagolási hulladékot hasznosított vagy készített elő hasznosításra. Az évente kb. 25 M t háztartási hulladék 20 %-át nem rakták le. Érdemes megjegyezni, hogy 1988-ban már 2,5-3,5 M t csomagolási hulladékot hasznosítottak. A CSR nettó eredménye 2,5-1,5 M t. Kérdés, hogy a csomagolási hulladék mennyiségének csökkentése a CSR kibocsátásának köszönhető-e, mivel már azt megelőzően is tapasztalható volt a csökkenés. Így a tanulmány szerzői arra a következtetésre jutottak, hogy a CSR erősítette a már meglévő tendenciát.

A CSR másik céljaként a csomagolási hulladék elkerülését jelölték meg, amit csak bizonyos mértékig sikerült elérni. A DSD AG adatai szerint a csomagolószerek felhasználása folyamatosan csökken. Az ok-okozati összefüggés a CSR és a csökkenés között azért nem egyértelmű, mivel a csökkenés már korábban megindult, és pedig költségcsökkentési megfontolásból. A műanyag csomagolások vonatkozásában ezzel éppen ellentétes irányú mozgást tapasztaltak, annak ellenére, hogy a többi anyagfajttával összehasonlítva a műanyag csomagolások licencdíja jóval magasabb volt a rendszerben. Indoklasként a műanyag csomagolás felhasználás

csökkentésének fokozása, ill. helyettesítésük más anyagfajttal szerepelt. 1996-hoz képest 1997-ben ezzel szemben tovább nőtt a műanyag csomagolóeszközök felhasználása, számszerűen 4 %-kal.

A Zöld Pont licencdíj fizetési rendszer nem annyira az anyagfelhasználás csökkentésére ösztönzött, mint inkább a hasznosítás fokozására. Ebben az esetben ismét fontos szerep jut a szavak jelentésének. Ha az „elkerülést” a csomagolóeszköz-előállítás szemszögéből vizsgálták, akkor csekély eredményről lehet számot adni, mivel a címzettek ez alatt a kifejezés alatt az „újrahasznosítást” értették. Ellenben, ha a hulladékégetők és lerakók tehermentesítése szempontjából vizsgálták a helyzetet, akkor ott kétségtelenül értek el eredményt. A tényleges hatás a csomagolóipar szempontjából azonban nem volt jelentős.

Hangsúlyeltolódás

A tanulmány rámutat a hulladékgazdálkodással kapcsolatban a nyilvánosság előtt 20 éve zajló vitákban észlelt hangsúlyeltolódásra. Alig 10 évvel a rendelet megszületése után már megfeleltek azokról a keretfeltételekről és célokról, amelyeket a rendeletben megfogalmaztak. A viták azt a színezetet öltik, mintha ma is ugyanazokról a kérdésekről szólnának a szakmai tanácskozások, mint korábban, de már az időközben megszerzett tapasztalatok fényében. A valóság ezzel szemben az, hogy míg kezdetben a Zöld Pont rendszerről folyó politikai vitákban a környezeti szempontok játszották a fő szerepet, addig ma már a gazdasági hatékonyság kérdése került előtérbe. Konkrétan a DSD AG esetében például kiderült, hogy az üzemgazdasági számítások önmagukban nem alkalmasak a DSD jelentőségének és teljesítményének igazolására. Ennél sokkal fontosabb a környezetvédelem és a közjó érdeke, amely lényegesen szélesebb értelemben vizsgálja a kérdést, mint a költségcsökkentés és információáramlás.

A vizsgálat eredményeképp megállapították, hogy egy olyan környezetpolitikai intézkedés, mint amilyen a CSR hatása nem ítéhető meg sem kizárólag környezeti, sem kizárólag gazdasági szempontból. Sőt a két szempont együttes vizsgálata sem elegendő azoknak a társadalmi következményeknek számbavételéhez, amelyek egy intézményesített megoldás szervezetének felállításával, hatékonyságával és fenntartásával állnak szoros kapcsolatban.

A tanulmány egy ötpontos kritériumrendszerre tett javaslatot, amely alkalmas lehet a CSR és a DSD intézmény értékelésére.

Ezek a következők:

- környezeti hatás,
- gazdasági hatékonyság,
- esélyegyenlőség,
- intézményi rugalmasság,
- stabilitás.

Környezeti hatás

A környezeti hatás feleletet adhat arra a kérdésre, hogy egy szabályozó rendelettel milyen mértékben érhető el a környezetet érintő célkitűzés. A kidolgozott értékelési megoldás környezeti előnyét ma már senki sem vonja komolyan kétségbe a CSR kibocsátása előtti helyzettel összehasonlítva. A műanyag csomagolás újrafeldolgozásának értékelése során kiderült, hogy a műanyag csomagolóeszközök előállításával és felhasználásával a primer

energiafelhasználásban mintegy 30 %-os megtakarítás érhető el. A szén-dioxid-kibocsátásában hasonló nagyságrendű csökkenés mutatkozott, ugyanez mondható el a többi paraméter vonatkozásában is. A CSR nem teszi lehetővé a nagyságrendet döntően befolyásoló előnyös műanyag csomagolás bevezetését még valamennyi optimalizációs lehetőség kiaknázása mellett sem. Németországban évente a nyersolaj kb. 1,1 %-át teszi ki a műanyag fogyasztói csomagolás előállításának nyersanyagszükséglete. A DSD-be kerülő műanyag csomagolások a globális felmelegedés előidézésében kb. 0,5 %-ban játszanak szerepet, a nitrogén-oxid-emisszióért kb. 0,1 %-ban felelősek, és még ennél is kisebb mértékben okoznak kén-dioxid-emissziót. Az elmondottak mellett azonban továbbra is szükséges az erőforrások kímélését és a környezeti terhelés csökkentését elősegítő intézkedések meghozatala a csomagolóiparban.

Gazdasági hatékonyság

A hatékonysági kritériumokat tekintve a Zöld Pont rendszer a műanyag fogyasztói csomagolásokra vonatkozó magas licencdíjak miatt igen rossz eredménnyel szerepel. Az 1998-ban életbe lépett új CSR óta mutatkozó díjcsökkentési tendencia még csak a kezdete egy hosszabb folyamatnak, amely néhány év múlva már jelentősebb eredményt fog mutatni. A hatékonyság szempontjából ma még nem becsülhető meg az az összeg, amely a későbbiekben jelentős javulást hozhat. A műanyag ára az utóbbi időben ismét emelkedő tendenciát mutat, így elképzelhető, hogy a gyűjtés, válogatás és hasznosítás összköltsége közötti különbség nem áthidalhatóan. A gazdaságosság végleges értékelése még várat magára.

Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy valamely intézkedés gyakorlatba történő átültetésével járó terhek, kockázatok és lehetőségek mérhetően és arányosan szerepeljenek. A Zöld Pont rendszer ebből a szempontból sok kivétlnivalót tartalmaz, ezzel kapcsolatban legtöbbször a monopolhelyzetet ill. a versenytársak esélyeinek elégtelenségét említik. Hasonlóképpen kérdéses a szennyező fizet elv érvényesülése vagy a DSD AG piaci befolyása által megszabott teljesítmény, amelyet a partner kiszolgáltató helyzete jellemez. A saját hatáskörben végzett hulladékkezelés vagy a versenytárs által létrehozott rendszer működtetésére vonatkozó elképzelések eltérnek a DSD AG által folytatott jelenlegi gyakorlattól. A DSD AG például azt kívánja, hogy ugyanaz a mérték vonatkozzon a saját hatáskörben végzett hulladékkezelésre, mint a Zöld Pont rendszerre. Az érintettek ezzel szemben arra hivatkoznak, hogy teljesen más a kiindulási alap, eltérőek a nagyságrendek, aminek következtében egyszerűbb nyilvántartás is elegendő. Jogos követelés, hogy az általuk kezelt hulladékokat ne hasonlítsák össze a DSD AG által kezelt hulladékgyűveleggel.

Intézményi rugalmasság

Ezt a követelményt az élet állítja, mivel a megváltozott körülményekre a lehető leggyorsabban kell reagálni, vagyis az intézménynek tanulási tartalékkal kell rendelkezni. A Zöld Pont rendszer ebben a vonatkozásban különösen gyengének mutatkozik. Feltehető, hogy amint a versenytársak megjelennek és megerősödnek, a változás, ha nem is az egész rendszerben, de egyes részterületeken be fog következni.

Stabilitás

Kellően stabil intézményi felállás biztosíthatja a hosszú távon eredményes működést. Ebben a vonatkozásban a Zöld Pont rendszer megállta a helyét. A különböző belső és külső ellenállások, viharok ellenére, amelyek magát a DSD AG egész életútját végigkísérték, a rendszer a pénzügyi krízisig tartotta magát.

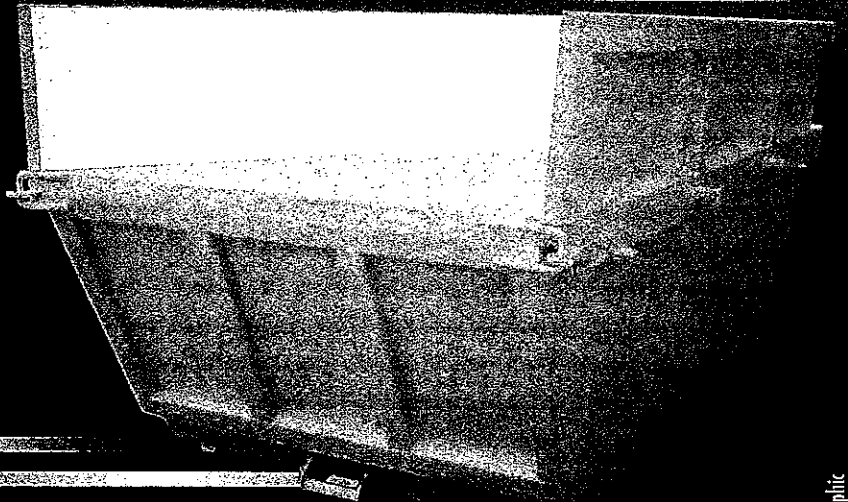
A bemutatott kritériumok alapján elmondható, hogy Németországnak sikerült a DSD révén a CSR megvalósítása és egy alkalmas, környezeti szempontból hatékonyan működő eszköz létrehozása. Segítségével vállalta az úttörő szerepét és felbecsülhetetlen tapasztalatokra tett szert. A jövőt illetően sok múlik azon, hogy a középtávú hatékonyság hogyan alakul.

A meglévő rendszer tovább fejlesztése mellett a tanulmány foglalkozott a CSR folyamatos megújításának kérdésével. A téma iránti érdeklődés érezhetően folyamatosan csökken és a CSR megvalósíthatóságával kapcsolatos kételyek, amelyek a 90-es évek elejét jellemezték, eltűntek. Az is elképzelhető, hogy az újrahasznosítással kapcsolatos törvényre más területen is sikerül gazdaságos megoldást találni. Amennyiben ebben a törekvésben a csomagolóipar tapasztalatait hasznosítani lehet, már ez is komoly eredménynek tekinthető.

Megjelent a Hulladékok és másodnyersanyagok hasznosítása 2002/5. számában.

MÁRKUS FÉMSZERKEZETGYÁRTÓ ÉS KERESKEDELMI KFT. AJÁNLATA:

- 1,1 m³-10 m³-ig hulladékgyűjtő konténerek gyártása zárt és nyitott kivitelben (nyitott konténerek lehajtható oldallaliss).
- 1 m³ - 5 m³-ig veszélyes hulladék tárolására és szállítására alkalmas konténerek gyártása.
- Raktári drótos (gitterbox) konténerek gyártása egy- és kétajtós kivitelben.
- Targoncával szállítható, billenő konténer

Márkus Kft. Kozármisleny, Pécsi u. 1/a. Tel.: 72/371-222, fax: 72/371-550
Ügyvezető igazgató: Márkus János Tel.: 20/9828-315

285/B/2001.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló 42/2001. (XII. 27.) Ör. sz. rendelete 7. § (5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Indokolás

I.

Az indítványozó Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a hulladékkezelési és ártalmatlanítási díj megállapításáról szóló 35/2000. (XII. 18.) Ör. rendelete (a továbbiakban: Ör. 1.) 1. számú melléklete alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint az Ör. 1.-nek a személyszállítási díjszabást megállapító előírásai sértik az Alkotmány 70/I. §-ában foglaltakat, mert a kisebb jövedelemmel és vagyonnal rendelkezőket aránytalanul terhelik meg a közterhekhez való hozzájárulás kötelezettségével.

Az Alkotmánybíróság végzésben felhívta az indítványozót, hogy az Ör. 1.-időközben hatályát veszítette, 2002. január 1-jén hatályba lépett a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló 42/2001. (XII. 17.) Ör. sz. rendelet (a továbbiakban: Ör. 2.). Az indítványozó a felhívásra bejelentette, hogy az indítványát kiterjeszti az Ör. 2. 7. § (5) bekezdése alkotmányossági felülvizsgálatára.

II.

Az indítvánnyal kapcsolatos jogszabályok:

I. Alkotmány:

„70/I. § A Magyar Köztársaság minden állampolgára köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.”

2. Ör. 2.

„7. § (5) Belterületen garázssor kivételével - a háztartási szilárd hulladékok gyűjtéséhez rendszeresített gyűjtőedények méretének és számának meghatározásakor - heti egyszeri ürítést feltételezve - két ürítés közötti időszakra ingatlanonként legkevesebb 120 l hulladék mennyiséget kell figyelembe venni.

Garázssor esetében a gyűjtőedények méretének és számának meghatározásakor - kéthetente történő egyszeri ürítést feltételezve - a két ürítés közötti időszakra garázsonként legkevesebb 5,5 l/nap hulladékmennyiséget kell figyelembe venni. A gyűjtőedény típusa 5000 l-es konténer. A konténereket úgy kell elhelyezni, hogy a közszolgáltatással érintett garázstól mért távolság a 250 m-t nem haladhatja meg.

Külterületen (üdülőtérületen) a gyűjtőzsákok méretének és számának meghatározásakor - április 15-től október 15-ig terjedő időszakban kéthetente egy ürítést feltételezve - ingatlanonként legkevesebb 5,5 l/nap hulladékmennyiséget kell figyelembe venni. A gyűjtőzsák a szolgáltató által rendszeresített, 80 l-es űrtartalmú.”

III.

Az indítvány nem megalapozott.

Az Alkotmány 70/I. §-a alapján minden állampolgár köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni. Ez a rendelkezés állampolgári kötelezettségként fogalmazza meg a közteherviselés elvét. Az Alkotmány maga nem határozza meg a közteher fogalmát, de az Alkotmánybíróság 821/B/1990. AB határozata szerint köztehernek minősülnek „az állam javára előírható közbefizetések, amelyek az állam gazdasági tevékenységének, intézményei működtetésének fedezetét szolgálják, vagyis az állam bevételi forrását jelentik.” (ABH 1994. 481., 486.) Közjogi jellegű bevételnek, köztehernek minősül tehát az adó, a vám, az illeték és a jövedék.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.) 21. § (1) előírása alapján a települési önkormányzat kötelezően ellátandó közszolgáltatásként az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatást szervez és tart fenn. A Hgt. 23. § j) pontja felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy önkormányzati rendeletben állapítsa meg az elvégzett szolgáltatás alapján a tulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, a díj megfizetési rendjét, az esetleges kedvezmények eseteit, vagy a szolgáltatás ingyenességét.

Az Ör. 2. a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatás szabályait, a kifogásolt 7. § (5) bekezdése pedig a közszolgáltatási díj meghatározása körében a minimális hulladékmennyiség mértékét állapítja meg a törvényi felhatalmazás keretei között.

Az Ör. 2.-nek a 3. § 13. pontja szerint a hulladékkezelési és ártalmatlanítási közszolgáltatás díja az ingatlantulajdonos által a közszolgáltatás igénybevételéért a szolgáltatónak fizetendő díj. A közszolgáltatási díj a települési önkormányzat rendeletében feljogosított szolgáltató

által az ingatlantulajdonosoktól a szilárd hulladék begyűjtésének, elszállításának, tárolásának, ártalmatlanításának, a hulladék kezelésének a tényleges szolgáltatás ellenértékeként, polgári jogi szerződés alapján fizetendő díj, s mint ilyen, nem minősül köztehernek.

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az Alkotmány 70/I. § közteherviseléssel kapcsolatos rendelkezése, valamint az Ör. 2.-nek a közszolgáltatási díj meghatározása során a minimális hulladékmennyiség mértékét megállapító előírása [7. § (5) bekezdés] között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nincs, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2002. június 5.

Dr. Bihari Mihály s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s.k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyé dr. Vasadi Éva s.k.,
alkotmánybíró

A kiadmány helyén.

ADI és Társa Bt.

Raktárról, azonnali szállítással kínálunk Németországból származó, kevés kilométert futott járóképes alvázakat, amelyek alkalmasak kommunális felépítmények felszerelésére.

1. Mercedes Benz 25.27 típusú 3 tengelyes alváz (szivattyú kihajtással, extrákkal)
Évjárat: 1997/11
Futástelj: 62.000 km
Ár: 10,8 mFt + ÁFA (felszerelhető konténerszállító, hulladékgyűjtő, szippantó, csatornamosó)

2. MAN 14.224 4x4 típusú terepes 2 tengelyes alváz (szivattyú kihajtással, extrákkal)
Évjárat: 1997/10
Futástelj: 67.000 km
Ár: 8,4 mFt + ÁFA (felszerelhető: konténerszállító, szippantó, hulladékgyűjtő)

Konténerszállító célgépj:

1. Mercedes Benz 18.24 K típusú Meilerkitológémes felépítménnyel szerelt tgc.
Évjárat: 1996
Futástelj: 160.000 km
Ár: 8,8 mFt+ ÁFA (extrák: ülésfűtés, központi zsírzó, tempomat, ABS, telefon, rádió, stb.)

Érdeklődni: ADI és Társa Bt.
2600 Vác, Deákvári fasor 2.
Tel: 30/500-1189 Adi János
30/989-8171 Kovács Zsolt
Tel/fax: 27/3

02-334 (X)

Használt hulladékgyűjtő edényzet értékesítése

Típusok és egységárak:

50 literes műanyag használt	2.000,-Ft
80 literes műanyag használt	2.700,-Ft
120 literes műanyag használt	3.000,-Ft
240 literes műanyag használt	3.400,-Ft
770 literes horganyzott, újszerű	28.000,-Ft

Nagyobb tétel esetén kedvezmény, más típusok is beszerezhetők.

Érdeklődni: HENA Műszaki, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.

6726 Szeged, Karánsebesi u. 16/4.
Tel/fax: 62/437-546

**KELLEMETLEN SZAGOK MEGSZÜNTE-
TÉSE KÜLTÉREN ÉS BELTÉREN!**

Külföldi és hazai referenciákkal rendelkező LABIOTEST módszer

SZENNYVÍZTELEPEK, HULLADÉKLERAKÓK
HULLADÉKOSZTÁLYOZÓK, KOMPOSZTÁLÓ TELEPEK,

valamint élelmiszeripari, vegyipari és egyéb technológiák kellemetlen szaghatásának jelentős csökkentésére, illetve megszüntetésére.

Teljes körű műszaki megoldás, technológiai telepítés. Teljes körű ügyintézés (pénzügyi konstrukció, kivitelezés, minőségi akkreditálás). Kérésére ingyenes tájékoztató küldünk.

Duomega Bt.

1027 Budapest, Szász Károly u. 4.
Tel: 30/468-2037

E-mail: duomega@freemail.hu
(A Duomega Bt. a LASI Kft.

középmagyarországi képviselője) (X)

Köztisztaság

Kiadja a Köztisztasági Egyesülés
2483 Gárdony, Bóné Kálmán u. 44.
Levélcím: 2483 Gárdony Pf. 15.
Tel.: (22) 355-065; 356-189 Fax.: (22) 355-253
E-mail: info@koztegy.hu
Honlap: www.koztegy.hu